

Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv

Publisert 12 jun 2020 | Oppdatert 26 feb 2021

| [Last ned](#)

● GJENNOMFØRT

Søknadstype: Kompetanse- og samarbeidsprosjekt

Søknadsfrist: 17. februar 2021, 13.00 CET

Aktuelle temaområder:

Temaer på tvers, Demokrati, styring og fornyelse, Energi, transport og lavutslipp, Global utvikling og internasjonale relasjoner, Hav, Helse, Landbasert mat, miljø og bioressurser, Muliggjørende teknologier, Utdanning og kompetanse, Velferd, kultur og samfunn

Målgrupper: Forskningsorganisasjon

Antatt tilgjengelige midler:

Kr 1 100 000 000. Utlyst beløp er kun et anslag over tilgjengelige midler. Utlyst beløp er fordelt på ulike temaområder (disse blir helt klare i løpet av oktober og oppdateres fortløpende).

Prosjektvarighet: 24-48 måneder

Utlysningskontakt: KSP kontakt | ksp@forskningsradet.no

 Last ned maler

 Del

Formål

Formålet med søknadstypen er å utvikle ny kunnskap og bygge forskningskompetanse som samfunnet eller næringslivet trenger for å møte viktige samfunnsutfordringer. Prosjektene skal stimulere og støtte samarbeid mellom forskningsmiljøer og aktører utenfor forskningssektoren som representerer samfunnets og/eller næringslivets behov for kunnskap og forskningskompetanse.

Viktige datoer

05 nov 2020: Webinar for forskningsorganisasjoner

[Les mer her.](#)

10 nov 2020: Webinar for universiteter og høyskoler

[Les mer her.](#)

12 nov 2020: Webinar for institutter og helseforetak

[Les mer her.](#)

16 des 2020: Åpen for søknad

13 jan 2021: Webinar om søknadsskjemaet

Det er ingen påmelding, [bare å logge seg på ved start.](#)

17 feb 2021: Søknadsfrist

Juni 2021: Offentliggjøring av hvilke prosjekter som får bevilgning

01 jul 2021: Tidligste tillatte prosjektstart

01 des 2021:

Seneste tillatte prosjektstart. Prosjekter som ikke er startet opp innen denne datoen, kan miste eventuell innvilget støtte.

30 nov 2025: Seneste tillatte prosjektslutt

Utlysning

Snarveier

Om utlysningen

Hvem kan søke?

Hvem kan delta i prosjektet?

Hva kan du søke om støtte til?

Arkivering av forskningsdata

Om medisinske og helsefaglige studier som involverer mennesker

Aktuelle temaområder

Temaer på tvers

Demokrati, styring og fornyelse

Energi, transport og lavutslipp

Global utvikling og internasjonale relasjoner

Hav

Helse

Landbasert mat, miljø og bioressurser

Muliggjørende teknologier

Utdanning og kompetanse

Velferd, kultur og samfunn

Praktiske opplysninger

Krav til utforming

Vurderingskriterier

Behandlingsprosedyre

Om utlysningen

Vi lyser ut over 1,1 milliarder kroner til *Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv*. Utlysningen favner flere tema som omtales separat, og vi tar imot søknader til både grunnleggende og anvendt forskning. I søknadsskjemaet krysser du av for det temaet du retter søknaden din mot.

Før du søker, må du gjøre deg kjent med [veiledningen](#) som gir svar på sentrale spørsmål relatert til søknadstypen. Legg spesielt merke til beskrivelsen av hva en samarbeidspartner er og hvilke roller vi operer med i søknadstypen Kompetanse- og samarbeidsprosjekt.

Vi presiserer at det ikke er mulig å være prosjektleder på mer enn én søknad som sendes inn enten til *Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv* (denne utlysningen), til

[Kompetansebyggende prosjekt for næringslivet](#), til [Forskerprosjekt for fornyelse](#), til [Forskerprosjekt for unge talenter](#) eller til [Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet](#) med søknadsfrist enten 10. eller 17. februar 2021.

[Webinar for søkere - se opptak og last ned presentasjonen fra webinarer her \(koblingen åpnes i nytt vindu\).](#)

Utlysningen finnes både på norsk og engelsk. Den norske utlysningsteksten er juridisk bindende.

Hvem kan søke?

[Godkjente norske forskningsorganisasjoner](#) i forpliktende samarbeid med relevante aktører i offentlig sektor, frivillige organisasjoner, næringsliv og/eller andre private organisasjoner.

Hvem kan delta i prosjektet?

Krav til prosjektansvarlig

Organisasjonen som står som prosjektansvarlig i søknadsskjemaet, må ha godkjent at søknaden sendes til Forskningsrådet. Søknaden skal være strategisk forankret hos prosjektansvarlig.

Krav til prosjektleder

Du må ha doktorgrad eller tilsvarende som er godkjent før søknadsfristen. Har du ikke godkjent doktorgrad, men førstestillingskompetanse eller ansettelse som forsker 1, forsker 2 eller seniorforsker, kan du også søke. Samme person kan ikke være både prosjektleder og administrativt ansvarlig for prosjektet.

Du kan være prosjektleder på kun én søknad som sendes inn til enten *Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv* (denne utlysningen), til [Kompetansebyggende prosjekter for næringslivet](#), til [Forskerprosjekt for fornyelse](#), til [Forskerprosjekt for unge talenter](#) eller til [Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet](#) med søknadsfrist enten 10. eller 17. februar 2021.

Krav til samarbeidspartnere

- Prosjektet skal gjennomføres av en eller flere forskningsorganisasjoner i forpliktende samarbeid med relevante aktører i offentlig sektor, frivillige organisasjoner, næringsliv og/eller andre private organisasjoner.
- Søknaden skal være strategisk forankret hos alle samarbeidspartnerne.
- Alle samarbeidspartnere skal bidra aktivt i planlegging, oppfølging og spredning av resultater fra prosjektet og sikre at ny kunnskap tas i bruk.
- Prosjektet skal ha minimum to norske samarbeidspartnere som ikke er en forskningsorganisasjon.
- Søknaden skal beskrive hvordan kompetansen som bygges opp i prosjektet, kommer større brukergrupper til nytte. Prosjektet skal ikke være oppdragsforskning for enkeltbedrifter.
- Prosjektet skal ha en styringsgruppe eller en referansegruppe med representasjon fra samarbeidspartnerne.
- Temaet spesifiserer et minimumskrav for hvor stor andel av prosjektbudsjettet samarbeidspartnerne skal bidra med. Kostnadene til medvirkning samlet skal utgjøre. Denne andelen må være basert på samarbeidspartnerne reelle kostnader i prosjektet (timer og andre kostnader – [se utregning av timepris her](#)). Kontantbidrag er ikke forventet, og et eventuelt kontantbidrag kan ikke erstatte de kostnadene samarbeidspartnerne er pålagt å ha i prosjektet. Det er kun ikke-forskningsorganisasjoner som teller med i dette kravet til medvirkning.
- Utenlandske aktører kan delta som samarbeidspartnere i prosjektet. Kostnadene til utenlandske samarbeidspartnere som ikke er forskningsorganisasjoner, skal ikke føres inn i budsjettene og teller ikke inn i minimumskravet til samarbeidspartnerne medvirkning. Se veiledningen for mer informasjon om utenlandske samarbeidspartnere.
- Under hvert tema er det spesifisert hvorvidt de norske samarbeidspartnerne som ikke er [godkjente forskningsorganisasjoner](#), kan få dekket sine kostnader i prosjektet gjennom Forskningsrådets bevilgning, eller om de må finansiere egne kostnader. Godkjente

forskningsorganisasjoner som samarbeider i prosjektet kan få dekket kostnader i prosjektet gjennom Forskningsrådets bevilgning.

En og samme aktør kan ikke inneha to roller i prosjektet. Det betyr at en underleverandør til prosjektet ikke samtidig kan være prosjektansvarlig eller samarbeidspartner i prosjektet.

Hva kan du søke om støtte til?

Du finner detaljert og viktig informasjon på nettsiden om [hva budsjettet skal inneholde](#).

Minstebeløpet fra Forskningsrådet til et prosjekt er 4 mill. kroner.

Du kan søke om støtte til kostnader som er nødvendige for å gjennomføre prosjektet. Kostnader hos samarbeidspartnere skal føres inn i budsjetttabellene på lik linje med kostnader hos prosjektansvarlig. Der Forskningsrådets midler benyttes til å finansiere samarbeidspartnerens kostnader, vil statsstøtteregelverket sette begrensninger for involverte foretak.

Kostnader hos utenlandske samarbeidspartnere som er forskningsorganisasjoner skal føres i budsjettet og kan dekkes av forskningsrådets bevilgning. Kostnader hos andre utenlandske aktører skal ikke tas med i budsjetttabellene. Du får ikke støtte til å dekke kostnadene hos disse. Utenlandske aktørers kostnader og rolle i prosjektet må imidlertid beskrives godt i prosjektbeskrivelsen (avsnitt 3.2). Se for øvrig [veiledningen](#) om deltagelse av utenlandske samarbeidspartnere.

Dersom doktorgrads- og postdoktorstipendiater inngår i prosjektet og det allerede foreligger konkrete planer om utenlandsopphold for disse, kan midler til forskningsopphold i utlandet inngå i søknaden. Forskningsrådet har også en egen utlysning for støtte til [utenlandsopphold for doktorgrads- og postdoktorstipendiater](#). Her kan prosjektleder også søke om støtte til utenlandsopphold for stipendiater som inngår i prosjektet, dersom disse planene legges senere i prosjektperioden. Lær mer om ordningen [her](#).

Forutsetninger for støtte

Forskningsrådets finansiering går kun til forskningsorganisasjonenes ikke-økonomiske aktivitet i form av uavhengig forskning. Vi forutsetter at nødvendig regnskapsmessig skille mellom den økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteten til forskningsorganisasjonene er på plass.

Vi forutsetter at forskningen gjennomføres i *faktisk samarbeid* slik dette er definert i statsstøtteregelverket.

Denne utlysningen utgjør en støtteordning som meldes til EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Dersom et foretak skal få dekket deler av sine prosjektkostnader som samarbeidspartner i prosjektet, må det skje i henhold til Gruppeunntaksforordningens art. 25 (Kommissjonsforordning (EU) nr. 651/2014). Ordningen skal praktiseres i tråd med EØS-avtalens statsstøtteregler. Vilkår og begreper skal tolkes i tråd med korresponderende vilkår og begreper i støtteregele. Ved eventuell motstrid mellom utlysningen og statsstøttereglene skal sistnevnte ha forrang. Av samme grunn kan også utlysningen bli justert. Utllysningen er godkjent som støtteordning av EFTA Surveillance Authority (ESA) med referanse GBER 32/2019/R&D&I.

[Statsstøtteregelverket](#) setter klare begrensninger i støttegraden til foretakene avhengig av foretakets størrelse og type aktivitet som utføres. Dersom søknaden blir innvilget, vil vi kreve ytterligere informasjon om både prosjektet og samarbeidspartnerne for å sikre at prosjektet opererer i tråd med regelverket.

Dersom prosjektet får tildelt midler, skal prosjektansvarlig etablere [samarbeidsavtaler](#) med alle samarbeidspartnerne i prosjektet, både norske og utenlandske. Samarbeidsavtalen skal regulere gjensidige rettigheter og plikter og sikre forskningens integritet og uavhengighet. Samarbeidsavtalen skal også sikre at ingen samarbeidende foretak mottar indirekte støtte fra forskningsorganisasjonen som er prosjektansvarlig eller fra samarbeidspartner. Samarbeidsavtalen skal derfor inneholde vilkår som sikrer at [ESAs retningslinjer for offentlig støtte til FoU](#) pkt. 28 er overholdt.

Forskningsresultatene skal gjøres tilgjengelig ved deling og publisering i tråd med Forskningsrådets [policy for åpen forskning](#).

Forskningsrådets forutsetninger for å bevilge og utbetale støtte er angitt i [Generelle vilkår for FoU-prosjekter](#). Vi krever at prosjektet leverer en årlig prosjektregnskapsrapport som dokumenterer påløpte projektkostnader og finansieringen av disse.

Arkivering av forskningsdata

Prosjektansvarlig bedrift/forskningsorganisasjon avgjør hvilke(n) arkivløsning(er) som skal brukes for lagring av forskningsdata som oppstår i prosjektet. Prosjektansvarlig bedrift/forskningsorganisasjon oppgir dette i forbindelse med revidering av søknad.

Om medisinske og helsefaglige studier som involverer mennesker

For medisinske og helsefaglige studier som involverer mennesker, stiller Forskningsrådet [særskilte krav og retningslinjer om prospektiv registrering av studier og offentliggjøring av resultater](#).

Aktuelle temaområder for denne utlysningen

Temaene i denne utlysningen er gruppert i temaområdene nedenfor. Temaene inneholder spesielle krav og føringer som blir vektlagt i vurderingen av søknaden.

Temaer på tvers

Temaene går på tvers av temaområdene Klima og Polarforskning; Energi, transport og lavutslipp; Landbasert mat, miljø og bioressurser; Hav; Helse og Muliggjørende teknologier.

Arealer under press, Bærekraftige matsystemer, Sirkulær økonomi

135 millioner til forskning på Arealer under press

 Del

Hvordan vi bruker og forvalter jordas arealer og naturmangfold, er sammen med klimaendringene, den største utfordringen vi må finne løsninger på for å nå de globale bærekraftsmålene. Tap og forringelse av leveområder og naturarealer på grunn av økt menneskelig aktivitet, truer arts- og naturmangfold, økosystemfunksjoner og naturgoder, både globalt og nasjonalt. Klimasmart arealbruk, bevaring og restaurering av natur og økosystemer på land, i kystsonen og til havs er viktig, og nødvendig for å oppfylle Norges miljømål og for å håndtere klimakrisen.

Samfunnet har behov for å disponere arealer til ulike formål innenfor transport, industri, energi, landbruk, fritidsformål og bebyggelse. Samtidig har vi behov for, og forpliktelse til, å ivareta, forvalte og restaurere natur. Dette gir utfordringer og konflikter i arealpolitikken, men også muligheter for innovasjon og utvikling av kunnskapsbaserte løsninger som grunnlag for økosystembasert forvaltning.

Årsakene til arealtap og -forringelse er komplekse, og utfordringene må løses på tvers av sektorer og fag. Det er behov for mer tverrfaglig samarbeid mellom forskningsmiljøer og økt involvering av relevante brukergrupper.

Midlene skal gå til prosjekter som gir kunnskap for bærekraftig arealforvaltning i Norge, inkludert i polare områder, der miljø- og klimahensyn prioriteres. Kunnskapen skal legge grunnlag for innovative løsninger for bærekraftig bruk, vern og utvikling i dag og i framtiden. Vi

ønsker forskningsprosjekter rettet mot terrestriske, limniske og marine arealer og/eller en kombinasjon av disse.

Arealutfordringene berører mange tematiske områder og sammenhengen mellom disse:

- tap av naturmangfold
- tiltak for å stimulere til en økosystembasert forvaltning og bærekraftig samfunns- og næringsutvikling
- samspill mellom ivaretagelse av natur og klimagevinster på land, i kystsonen og til havs
- endringsprosesser i polare områder som utfordrer den geopolitiske stabiliteten
- avveining av ulike samfunnshensyn og grunnlag for kunnskapsbaserte beslutninger i overgangen til lavutslippssamfunnet
- innovative løsninger som fremmer grønn omstilling og reduserer negative konsekvenser av energianlegg og energiinfrastruktur
- utvikling av bærekraftig og biobasert matproduksjon
- næringsliv og offentlig sektors bruk av arealer, naturmangfold og -ressurser innenfor planetens tålegrenser
- tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for forvaltning av naturmangfold og kulturmiljøer

Relevante prosjekter må svare på minst en av følgende prioriterte forskningsutfordringer knyttet til "Arealer under press":

- konsekvenser av arealbruk
- interesseavveining, konflikter og beslutningsprosesser i samfunnet og i befolkningen
- innovative løsninger som ivaretar klima og naturmangfold for bærekraftig samfunnsutvikling, infrastruktur og næringsliv

Når vi fastsetter karakteren for søknadens relevans, vil vi også vektlegge søknader som

- svarer på utlysningens forskningsutfordringer
- er innenfor de tematiske områdene med vekt på sammenhengen mellom disse
- inkluderer sektorovergripende problemstillinger og samarbeid
- har tydelig brukermedvirkning (jf. "krav til samarbeidspartnere" i den felles utlysningsteksten)

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerenes samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerenes kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Vi åpner for variasjon i prosjektstørrelse og varighet. Vi legger vekt på å få fram prosjekter som dekker den faglige bredden i denne utlysningen og samtidig supplerer eksisterende/løpende prosjekter slik at vi samlet får en balansert prosjektportefølje innenfor temaet "Arealer under press".

Kontaktpersoner

Linda Jarrett	lja@forskningsradet.no
Johannes Holmen	joho@forskningsradet.no
Marte Qvenild	mq@forskningsradet.no
Anicke Brandt-Kjelsen	anb@forskningsradet.no
Jon L. Fuglestad	jlf@forskningsradet.no
Ingvild Marthinsen	ima@forskningsradet.no

Relevante planer

- Porteføljeplan for Landbasert mat, miljø og bioressurse
- Porteføljeplan for Klima og polar
- Porteføljeplan for Energi, transport og lavutslipp

125 millioner til framtidens bærekraftige matsystemer ✓

◀ Del

Totalt lyser vi ut 150 millioner til Forskerprosjekt eller Kompetanse- og samarbeidsprosjekt innenfor dette temaet.

For å bremse global oppvarming må utslipp av klimagasser reduseres, og matproduksjon må bli bedre tilpasset et klima i endring og bidra til å stanse tap av naturmangfold. Matsystemene bidrar med betydelige klimagassutslipp og har direkte innvirkning på tap av naturmangfold på verdensbasis.

Matsystemene gir oss tilgang på sunn og næringsrik mat, men Norge har likevel den høyeste forekomsten av fedme og overvekt i Norden. Ved å transformere matsystemene våre kan vi sikre et økonomisk, sosialt og folkehelse-, klima- og miljømessig fundament for framtiden.

Midlene skal gå til prosjekter som vil bidra til langsiktige og bærekraftige matsystemer, fremmer et konkurransedyktig norsk næringsliv og er med på å omstille matsystemer til å operere innenfor planetens tåleevne.

Temaet har som mål å gi kunnskap om hvordan de ulike leddene i matsystemene virker sammen, og hvilke deler av systemene som kan og bør transformeres. Prosjektene kan dekke matproduksjon fra sjø og/eller land.

For å være aktuell for finansiering må søknaden

- ta for seg samspillet mellom ulike ledd i ett matsystem og/eller samspillet mellom ulike matsystemer
- ha en framtidsrettet innramming for en bærekraftig løsning og sees i større sammenheng enn en enkeltproduksjon alene
- se matsystemene i sammenheng med naturmangfold og miljøgoder, klima og folkehelse
- skissere hvordan kunnskapsbaserte løsninger kan gi en mer bærekraftig og nyskapende produksjon
- være basert på systemtenkning

Systemtenkning er en helhetlig tilnærming til analyse av hvordan et systems bestanddeler henger innbyrdes sammen og fungerer over tid og i sammenheng med større systemer.

Oppskalering av ny kunnskap er sentralt også for å møte barrierer som eksisterer i de systemene vi har i dag. Systemtenkningen er ofte koblet sammen med ansvarlig forskning og innovasjon (RRI). Samskaping og samlæring som involverer befolkning og brukere, står sentralt.

Systemtenkning og RRI krever nye tilnærminger til kunnskapsproduksjon. Derfor er det behov for å integrere aspekter som folkehelse, natur, klima- og samfunnsperspektiver. Dette vil kreve samarbeid på tvers av sektorer og interessenter. For eksempel vil sult, fedme, forurensning, tap av biodiversitet, bruk av antibiotika, pesticider, klimagassutslipp, klimaendringer, arealkonflikter, dyrevelferd med mer alltid henge sammen.

Vi ønsker prosjekter som er basert på systemtenkning og inkluderer livsløpsanalyser, samt prosjekter som tar på seg en nasjonal rolle og involvere et bredt sett av aktører i de aktuelle matsystemene.

I relevansvurderingen vil vi også vektlegge:

- beskrivelse av delmål under de av FNs bærekraftsmål som prosjektet bidrar til å nå
- tverrfaglighet innenfor alle fag og teknologier.
- ansvarlig forskning og innovasjon
- livsløpsanalyser
- rekrutteringsstillinger
- internasjonalt samarbeid

Vi etterstreber en god bredde i tematikk og innretning/søknadstyper blant prosjektene som innstilles til bevilgning basert på føringene i utlysningen.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregeverket](#).

Anbefalt budsjetttramme per prosjekt er 10–30 millioner kroner.

Kontaktpersoner

Trond Einar Pedersen	tep@forskningsradet.no	+4791642920
Ingrid Lomelde	ilo@forskningsradet.no	+4792284074
Christian Wexels Riser	cwr@forskningsradet.no	+4794535385
Kjell Emil Naas	ken@forskningsradet.no	+4790165701
Eli Ragna Tærum	et@forskningsradet.no	+4795898412
Torbjörg Øyslebø	toe@forskningsradet.no	+4795279820
Mona Gravningen Rygh	mgr@forskningsradet.no	+4797630301
Jacob Edward Wang	jew@forskningsradet.no	+4793282102

Andre relevante utlysninger med samme tema

> [Forskerprosjekt for fornyelse](#)

70 millioner til forskning på sirkulær økonomi

↶ Del

Midlene skal gå til forskning på sirkulær økonomi som retter seg mot ett eller flere av de fire områdene plast, sirkulær bioøkonomi, forbruk og rammebetingelser. Samlet lyser vi ut 100 millioner kroner fordelt på to utlysninger: den du leser nå og [Forskerprosjekt for fornyelse](#) (koblingen åpnes i nytt vindu). Dere velger utlysning basert på om det er behov for eller nyttig å ha med samarbeidspartnere utenfor akademien. Utlysningene er samfinansiert med Handelens Miljøfond, og 20 millioner kroner er øremerket til prosjekter som omhandler plast.

Den store majoriteten av ressursene som benyttes i verden i dag, brukes kun én gang. I tillegg til de negative konsekvensene dette har for naturmangfold og miljø, fører dagens ressursutheving og -prosessering til store klimagassutslipp. I en sirkulær økonomi er målet å bevare ressursene i omløp lengst mulig. Omleggingen til en sirkulær økonomi vil kreve omfattende omstilling blant annet når det gjelder ressursuttak, forretningsmodeller, produksjonsmønstre og forbrukeratferd.

For å være relevant må søknaden rette seg mot et eller flere av de fire områdene beskrevet nedenfor og bidra til kunnskapsoppbygging om norske forhold.

Plast

For å løse miljø- og klimautfordringene som plastforbruket fører til, trenger vi kunnskap og nytenkning på flere fronter. Økt kunnskap om forbruksmønstre og virkemidler for endring av atferd vil være viktig. Vi må utvikle og designe produkter som tåler langvarig bruk og gjenbruk og som deretter kan dekomponeres med tanke på reparasjon, ombruk og til slutt materialgjenvinning. Samtidig må vi utvikle teknologi som gjør det mulig å materialgjenvinne mer plast enn i dag. Blant annet må vi få oversikt over farlige stoffer som er tilsatt plasten og finne metoder for å fjerne disse. Vi trenger mer teknisk innsikt om resirkulerte plastkvaliteter som kan føre til økt anvendelse gjennom bedre forståelse av hvilke krav industrielle aktører stiller til den resirkulerte plasten.

Sirkulær bioøkonomi

Vi trenger kunnskap om fornybare og sirkulære alternativer som kan fremskynde overgangen fra fossilt til fornybart karbon for alle organiske kjemikalier og materialer, blant annet plast. Bioøkonomi favner all bærekraftig, effektiv og lønnsom produksjon, utnyttelse og foredling av fornybare biologiske ressurser til mat, fôr, ingredienser, helseprodukter, energi, materialer, kjemikalier, fiber og andre produkter. Vi behøver også kunnskap på tvers av sektorgrensene som muliggjør industrielle symbioser ved at reststoff fra én næring inngår som ressurs i en annen. All bruk av biologiske ressurser gir miljømessige fotavtrykk. Derfor trenger vi kunnskap for å utvikle de biobaserte næringene innenfor bærekraftige rammer, med minst mulig negative effekter på miljø, klima og økosystemer.

Forbruk

Dagens høye forbruk gjør det utfordrende å oppnå en sirkulær økonomi. Vi behøver mer kunnskap om hvilke forhold som påvirker forbrukernes

holdninger og valg, og om hva som kan bidra til et lavere og mer ansvarlig forbruk. Det trengs også kunnskap om hvordan design av produkter, tjenester og systemer kan legge til rette for bærekraftig atferd, for eksempel etablering av utleie- og delingstjenester. Dessuten behøver vi kunnskap om hvordan vi kan øke gjenbruk og ombruk, blant annet ved å legge til rette for at produkter kan repareres og gjennom endring av forbrukeratferd. Når vi vurderer miljø- og klimabelastningen, er det viktig å ta utgangspunkt i et livsløpsperspektiv, og vi må se på ulike aktørers roller og ansvar i dette livsløpet – politikere, produsenter, forbrukere osv.

Rammebetingelser

Vi trenger kunnskap om hvordan rammebetingelser i form av lovverk, reguleringer og andre virkemidler (for eksempel skatter, avgifter, subsidier og produsentansvar) kan legge til rette for eksempelvis sirkulær ressursutnyttelse og økt bruk av resirkulerte/sekundære råvarer, og for å gjøre sirkulære forretningsmodeller mer konkurransedyktige. Vi vet at det kan være utfordrende at det er lite dialog innad i og mellom verdikjeder og fagdisipliner. Derfor er det behov for økt kunnskap om disse sektorovergrepene innenfor alle de tre områdene som er beskrevet ovenfor.

Med utgangspunkt i beskrivelsene over skal søknaden svare på en eller flere av disse forskningsutfordringene:

- Hvordan kan ny teknologi øke materialgjenvinning av plast?
- Hvordan kan resirkulert plast i økt grad erstatte jomfruelig plast?
- Hvordan kan bioøkonomien bidra til en miljø- og klimavennlig sirkulær økonomi?
- Hvordan kan forbruket av ressurser (blant annet plast) reduseres gjennom for eksempel nye sirkulære forretningsmodeller, delingstjenester, grønnere produktdesign og/eller endringer i forbrukeratferd?
- Hvordan kan rammebetingelsene tilpasses for å tilrettelegge for en sirkulær økonomi?

Når vi fastsetter karakteren for søknadens relevans, vurderer vi hvor godt den svarer på de tematiske områdene og forskningsutfordringene beskrevet ovenfor.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Utlysningen er samfinansiert med Handelens Miljøfond som dermed har en rådgivende rolle i innstillingen av søknadene som omhandler plast og vil få innsyn i søknadene som er aktuelle for finansiering innenfor dette temaet. Forskningsrådet forutsetter at samtlige prosjektdeltakere leser utlysningen slik at de er kjent med mulig utlevering av taushetsbelagt informasjon til Handelens Miljøfond. Ved innsending av søknaden garanterer den administrativt ansvarlige for at samtlige prosjektdeltakere samtykker til at eventuell taushetsbelagt informasjon i søknaden kan deles med Handelens Miljøfond. Handelens Miljøfond er underlagt taushetsplikt om opplysningene de mottar.

Brage Kjeldby	bkj@forskningsradet.no	+4798025982
Inger Austrem	ina@forskningsradet.no	+4747076646

Relevante planer

- > Porteføljeplan for Landbasert mat, miljø og bioressurser
- > Porteføljeplan for Klima og polar

Andre relevante utlysninger med samme tema

- > Forskerprosjekt for fornyelse

Demokrati, styring og fornyelse

Innovasjon i kommunesektoren, Planforskning

24 millioner til forskning for innovasjon i kommunesektoren ✓

◀ Del

Midlene skal gå til forskning som belyser og gir økt forståelse for innovasjonsarbeid i kommuner og fylkeskommuner. Prosjektene skal ha fokus på konkrete utfordringer og behov i forbindelse med innovasjonsarbeid i kommunene, og være tydelig forankret i de kommunale partnernes erfaringer og utfordringer.

Forskningen skal bidra til kunnskap som kan brukes av kommunene selv i deres innovasjonsarbeid, og av politikere, sentralforvaltningen og andre samfunnsaktører. Forskningen skal også bidra til å bygge sterke fagmiljøer

Vi ønsker prosjekter innenfor de tre områdene nedenfor:

Innovasjonsprosesser i kommuner

Vi ønsker å få fram kunnskap og forskningskompetanse om innovasjonsprosesser i kommunene, fra innovasjonsideen oppstår til funnene tas i bruk og man henter ut gevinster, samt de underliggende elementene i denne prosessen. Relevante problemstillinger kan være

- gjennomføring av innovasjonsprosessen
- aktørmedvirkning og hvordan de ulike aktørene skal involveres
- ledelseskompentanse
- prosjektstyringskompetanse
- innovasjonskompetanse
- barrierer og drivere som avgjør om kommunen lykkes i sine innovasjonsprosesser

Realisering av innovasjoner og gevinster

Vi ønsker å få fram kunnskap og forskningskompetanse om hvordan kommuner kan hente ut gevinster fra innovasjonsarbeid ved å ta i bruk ny kunnskap og nye løsninger. Det finnes mange gode verktøy for

gjennomføring av prosjekter og realisering av gevinster i kommunene, men få av disse er tilpasset innovasjonsprosjekter. Relevante problemstillinger kan være

- arbeidsmåter for å realisere gevinster
- bruk av relevante prosjekt- og innovasjonsverktøy
- involvering av ulike aktører
- roller og ledelse i kommunen
- forankring av og eierskap til innovasjoner og nye løsninger

Spredning av innovasjoner

Vi ønsker å få fram kunnskap og forskningskompetanse om hvordan innovasjoner effektivt kan skaleres og spres mellom kommuner. Det kan være krevende for kommuner som gjennomfører et innovasjonsprosjekt å samtidig bruke ressurser på å sikre at også andre kommuner skal få nytte av innovasjonen. Det er også krevende for kommuner som vil gjenbruke andres innovasjoner å finne fram til disse og få hjelp til å realisere tilsvarende gevinster i sin egen kommune. Det er trolig et stort uforløst potensial for spredning og deling av nye, innovative løsninger. Relevante problemstillinger kan være

- metoder for spredning av innovasjoner
- kommunens kompetanse og læringsevne som utgangspunkt for spredning
- barrierer og drivere for spredning
- spredner- og mottakerrollen
- digitale løsninger og deres eventuelle rolle i spredningsarbeidet

Prosjektene skal som et minimum inkludere problemstillinger knyttet til ett av de tre temaområdene. Det vil være relevant å se på aktører, roller, kompetanseutfordringer og barrierer og drivere knyttet til alle tre temaområdene.

Vi vil vektlegge søknader som

- har flere forskningsorganisasjoner som partnere
- har flere kommuner/fylkeskommuner som samarbeidspartnere
- er relevante for andre kommuner og som vil bli formidlet til andre kommuner

Punktene ovenfor vil inngå i vurderingen av søknadens relevans.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøttereguleringen](#).

Kontaktpersoner

Marte-Eline Stryken	mes@forskningsradet.no	+4793411289
Erna Wenche Østrem	ewo@forskningsradet.no	+4790653634

25 millioner til planforskning ✓

◀ Del

Midlene skal gå til prosjekter innenfor planforskning. Forskningen skal bidra til å utvikle det kunnskapsgrunnlaget som må ligge til grunn for planlegging av en bærekraftig samfunnsutvikling etter plan- og bygningsloven.

Prosjekter som kan bidra til å belyse betydningen av de juridiske virkemidlene i plandelen av loven, er særlig etterspurt. Forskningen skal belyse og gi økt forståelse for hvordan ulike samfunnsinteresser, sektorlover og markedsmekanismer virker sammen og brytes mot hverandre, og hvordan de påvirker den fysiske planleggingen. Effektivitet og gjennomføringskraft i planleggingen er essensielt. Forskningen skal bidra til kunnskap som kan brukes av politikere, forvaltningen og andre samfunnsaktører.

Forskningen skal videre bidra til å bygge sterke fagmiljøer og styrke forskerutdanningen med varig og bred kompetanse med høy kvalitet. Den skal bygge videre på kunnskapen utviklet gjennom EVAPLAN-prosjektet som ble finansiert gjennom DEMOS, og annen aktuell planforskning. Det er et mål at forskningen skal bidra til å styrke utdanningstilbudene og institusjonene innenfor planfeltet og at relevante utdanningsinstitusjoner involveres.

Vi ønsker prosjekter innenfor fire hovedtemaer. Det åpnes for at søkere kan foreslå ytterligere undertemaer som er relevante innenfor bredden av planfeltet. Det er ingen rangering mellom hovedtemaene eller underpunktene.

Plan- og bygningsloven - utvikling og bruk av det juridiske mulighetsrommet i loven og behov for nye virkemidler

- Juridiske virkemidler knyttet til plannivåene, arealformål, hensynssoner, planbestemmelser og retningslinjer
- Samspillet mellom virkemidler på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå
- Forutsetninger for transformasjon og fortetting med kvalitet. Samspill mellom og utvikling av virkemidler
- Plan- og bygningsloven som samordningslov og forholdet til relevante sektorlover
- Digitaliseringens påvirkning av viktige hensyn i plan- og bygningsloven og lovens påvirkning på mulighetene for digitalisering av planleggingen

Plan og marked - effektivitet og gjennomføringskraft i planleggingen

- Samspilmellom kommune og marked, næringsliv, eierinteresser og ulike samfunnsinteresser
- Forholdet mellom samfunnsplanleggingen, den fysiske planleggingen og den økonomiske planleggingen - konsekvenser på kort og lang sikt
- Samspill mellom kommunen og ulike aktører - betydningen av forhandlings- og avtalebaserte prosesser
- Betydningen av geodata, eiendomsinformasjon og digitale verktøy i planleggingen

FNs bærekraftsmål - planleggingens rolle i å bidra til oppfølging av relevante mål

- Hvordan miljø- og klimamessige, økonomiske og sosiale hensyn kan vektlegges og forenes
- Innovative måter å implementere bærekraftmålene på gjennom planlegging

- Kunnskapsgrunnlagets betydning for indikatorutvikling og måloppnåelse

Planleggingens kompetansegrunnlag - forhold som påvirker samfunns- og arealplanleggingen og krav til kompetanse hos ulike aktører

- Kompetanse- og kapasitetssituasjonen i offentlig sektor og i privat sektor, innen planlegging, kart og geodata
- Utvikling av relevant offentlig kompetanse i planlegging gjennom innovasjon, eksterne aktører eller samarbeidsordninger
- Digitaliseringens og automatiseringens betydning for kompetanseutvikling innen plan- og geodatafeltet

Vi forventer at søknadene har relevante nasjonale, nordiske og/eller andre internasjonale samarbeidspartnere fra forskningssektoren.

Når vi fastsetter karakteren for søknadens relevans, vil vi også vektlegge om prosjektet

- bidrar til å styrke utdanningstilbudene og institusjonene innenfor planfeltet og som involverer relevante utdanningsinstitusjoner
- har doktorgradsstipendiater

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerenes samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerenes kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Prosjekter kan søke om maksimalt 10 millioner kroner i støtte fra Forskningsrådet.

Kontaktperson

Janike Harsheim

jh@forskningsradet.no

+4748005132

Relevante planer

- Porteføljeplan for Demokrati, styring og fornyelse

Energi, transport og lavutslipp

Transport og mobilitet, CO2-håndtering

60 millioner til transport- og mobilitetsforskning ✓

↩ Del

Midlene skal gå til prosjekter som bidrar til miljøvennlig, sikker og effektiv transport og mobilitet. Vi ønsker også prosjekter som vil bidra til mer

kostnadseffektiv planlegging, bygging og vedlikehold av infrastruktur og transporttjenester. Prosjektene skal også bidra til økt forskningssamarbeid, nasjonalt og internasjonalt.

Relevante prosjekter

Prosjekter som er aktuelle å finansiere innenfor dette temaet, må falle inn under minst ett av disse tre tematiske områdene:

- et innovativt transportsystem som tar i bruk ny teknologi og nye forretningsmodeller
- et bærekraftig transportsystem som bidrar til mindre utslipp av klimagasser og mindre forurensning av det lokale miljøet
- et transportsystem for framtidens by- og regionalutvikling

Områdene er utdypet i porteføljeplan/programplan for Transport 2025. Se programplanen under Relevante planer under.

Utlysningen retter seg mot både gods- og persontransport innenfor alle fire transportformene: vei, bane, sjø og luft.

Utlysningen gjelder ikke for offshore-operasjoner, fiskeri og teknologiutvikling knyttet til maritim sektor som ikke er direkte koblet til gods- og/eller persontransport.

Prosjekter knyttet til utvikling av miljøvennlig energi i transport, som batteri, hydrogen og biodrivstoff, vil ikke få finansiering gjennom denne utlysningen.

Når vi fastsetter karakteren for søknadens relevans, vil vi vektlegge om prosjektene

- vil bidra til økt fremkommelighet, sikkerhet og/eller bærekraftig transport og mobilitet, og/eller hvorvidt prosjektet vil bidra til mer effektiv ressursbruk i planlegging, bygging og vedlikehold av infrastruktur og transporttjenester
- faller inn under minst ett av de tre tematiske områdene. Det må komme tydelig frem hvilke(t) av områdene søknaden retter seg mot.
- har internasjonalt og nasjonalt forskningssamarbeid. Samarbeidet må være beskrevet i søknaden og fremkomme i prosjektets budsjetter

Vi vil prioritere prosjekter som har høy forskningskvalitet. Og for å bidra til å bygge kapasitet innenfor området transport og mobilitet, vil vi ved lik kvalitet på søknadene, prioritere prosjekter som omfatter ph.d.- eller postdok-stillinger.

Prosjekter kan søke om maksimalt 12 millioner kroner i støtte fra Forskningsrådet.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøttereguleringen](#).

Kontaktpersoner

Marie Knutsdotter Sollie mkh@forskningsradet.no +4799416628
Haugå

Mette Brest Jonassen mbjo@forskningsradet.no +4795180531
Wenche Finanger wfi@forskningsradet.no +4793431115

Relevante planer

- > Porteføljeplan for Energi, transport og lavutslipp
- > TRANSPORT programplan

22 millioner kroner til CO₂-håndtering ✓

← Del

Midlene skal gå til å bygge kunnskap innenfor CO₂-håndtering. Samlet lyser vi ut 45 millioner til dette temaet, fordelt på [to utlysninger](#). Kvaliteten på søknadene som sendes inn, vil avgjøre hvordan midlene blir fordelt mellom de to søknadstypene.

Søknadene må være innenfor temaene som er beskrevet i CLIMITs programplan.

Vi oppfordrer særlig til å sende inn søknader innenfor disse temaene:

- Hydrogen kombinert med CO₂-håndtering
- Biomasse kombinert med CO₂-håndtering, ofte referert til som BECCS (Bio Energy with CO₂ Capture and Storage)
- Prosjekter som bidrar med resultater som er direkte anvendbare for gevinstrealiseringen av [Langskip-prosjektet](#) (lenken åpnes i nytt vindu) fullskalaprojektet.

Vi vil vektlegge søknader som inkluderer

- rekrutteringsstillinger
- tverrfaglig samarbeid
- bruk av ECCSELS forskningsinfrastruktur

Punktene ovenfor vil inngå i vurderingen av søknadens relevans.

Søknader til *Kompetansebyggende prosjekt for næringslivet* vil bli prioritert foran søknader til *Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv* dersom søknadene har lik kvalitet.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Kontaktpersoner

Aage Stangeland ast@forskningsradet.no +4795822903

Relevante planer

- Programplan for CLIMIT

Andre relevante utlysninger med samme tema

- Kompetansebyggende prosjekt for næringslivet
- Forskerprosjekt for fornyelse

Global utvikling og internasjonale relasjoner

Skatt og ulovlig kapitalflyt

30 millioner til skatt og ulovlig kapitalflyt

↩ Del

Midlene skal gå til forskning på skatt og ulovlige kapitalstrømmer i et utviklingsperspektiv med formål å bidra til fattigdomsreduksjon og bærekraftig utvikling. Prosjektene skal få fram kunnskap og forståelse for temaet, ha relevans for norsk utviklingspolitikk og bidra til å nå bærekraftsmål. Prosjektsøknadene må rette seg mot tematikken "Taxation" og de geografiske fokusområdene som er beskrevet i NORGLOBAL2s programplan.

Søknadene må inkludere internasjonale partnere. Minst én er må være fra et utviklingsland.

Vi vil vektlegge søknader som inkluderer

- stor grad av internasjonalt samarbeid, og flere partnere fra et utviklingsland, i tråd med føringene i programplanen for NORGLOBAL2
- fokus på ett eller flere av de 16 partnerlandene for norsk utviklingssamarbeid
- beskrivelse av hvordan forskningsresultatene skal kommuniseres til sentrale beslutningstakere, forvaltning og allmennhet, både nasjonalt og internasjonalt
- tverr- eller flerfaglighet

Punktene ovenfor vil inngå i vurderingen av søknadens relevans.

Midlene er øremerket til utviklingsforskning og er bevilget til Forskningsrådet over bistandsbudsjettet. Søknadene må derfor oppfylle krav til bruk av "Official Development Assistance" (ODA)-midler. Kun forskning som er direkte og i hovedsak relevant for utfordringer knyttet til utviklingsland, oppfyller ODA-kravene. Kostnader kan godkjennes som ODA-midler selv om forskningen gjennomføres utenfor utviklingslandene. [Mer informasjon om ODA-midler finner du her.](#)

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerenes samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerenes kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Anbefalt budsjetttramme per prosjekt er 6–10 millioner kroner.

Kontaktpersoner

Inger-Ann Ulstein	iau@forskningsradet.no	+4790955155
Nina Therese Maubach	ntm@forskningsradet.no	+4745667052
Camilla Grime	icg@forskningsradet.no	+4791322250

Relevante planer

- > Programplan for NORGLOBAL2

Hav

Maritim, Havbruk, Marin, Sjømatmarked

70 millioner til maritim forskning ✓

↩ Del

Midlene skal gå til samarbeidsprosjekter mellom industri og forskningsmiljøer som gir økt kunnskap og kompetanse og forbedrer konkuranseevnen i den maritime næringen.

Relevante prosjekter

- muligheter i havnæringene
- autonome og fjernstyrte fartøy
- digitalisering av maritim næring
- klima- og miljøvennlig maritim virksomhet
- sikkerhet til havs
- nordområdene

Områdene er utdypet i porteføljeplan for Hav og programplanen for MAROFF (*Maritim virksomhet og offshore operasjoner*).

Vi vil vektlegge søknader som inkluderer

- problemstillinger som er viktige for større deler av næringen, og som krever at mange bedrifter og flere forskningsmiljø arbeider sammen
- doktorgradsstipendiater

Punktene ovenfor vil inngå i vurderingen av søknadens relevans.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Den samlede innsatsen i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader fra samarbeidspartnere som er norske maritime bedrifter, skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnere som er norske bedrifter kan få støtte fra Forskningsrådet til å dekke inntil 50 prosent av kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen. For samarbeidende foretak vil dessuten graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).
- For samarbeidspartnere som ikke er bedrifter eller godkjente FoU-miljøer, vil kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen ikke dekkes av Forskningsrådets finansiering og vil heller ikke inkluderes i beregning av minimum 10 prosent innsats fra samarbeidspartnere.

Kontaktpersoner

Sigurd Falch	sf@forskningsradet.no	+4792031718
Kjell Røang	kjr@forskningsradet.no	+4791354664

Relevante planer

- Porteføljeplan for Hav
- MAROFF programplan

30 millioner til havbruksforskning ✓

↶ Del

Samlet lyser vi ut 80 millioner til dette temaet, fordelt på tre prioriterte områder og tre utlysninger. Søknader innenfor hvert prioritert område vil konkurrere på tvers av utlysningene. Dere velger utlysning basert på om det er behov for eller nyttig å ha med samarbeidspartnere utenfor akademien.

Forskningsområder	Utlysning			Antall prosjekter forventet innvilget
	Forskerprosjekt for fornyelse	Forskerprosjekt for unge talenter	Samarbeidsprosjekt	
Fiskehelse og fiskevelferd	X	X	X	3-4
Fører vi laksen til mangelsykdommer?	X		X	1-2
Verdikjede for slam	X		X	1-2

Fiskehelse og fiskevelferd – tematisk åpen utlysning

Prosjekter innenfor dette forskningsområdet kan omfatte alle oppdrettsarter, og all forskning som kan bidra til økt kunnskap om og forståelse av oppdrettsorganismenes helse og velferd, vil være relevant. Forskningsområdet er nærmere beskrevet i programplanen for HAVBRUK.

Fører vi laksen til mangelsykdommer?

Mye av kunnskapen om laksens ernæringsbehov stammer fra forsøk utført under nær optimale betingelser, med hovedsakelig marine ingredienser i fôret og på fisk som det siden har blitt avlet på i flere generasjoner. I dag spiser laksen et fôr dominert av plantebaserte ingredienser, og nye produksjonsformer på land og i sjø har gjort at en økende andel av fisken lever store deler av livet i et helt annet miljø enn før. Forhøyet dødelighet i sjøen synes å henge sammen med at laksen blir håndtert mye og utsatt for et endret smittepress. Er ernæringsbehovene tilfredsstillende slik at laksen er robust nok til å takle de nye utfordringene?

Midlene skal gå til prosjekter som vil bidra til grunnleggende kunnskap om sammensetningen av fremtidens fôr. For å være aktuell for finansiering må forskningen være rettet mot laksens ernæringsbehov i lys av nye fôrråvarer, nye produksjonsformer, nye behandlingsmetoder, økt håndtering og/eller interaksjon med fremavlet genetisk materiale for god velferd, helse og vekst.

Søknader som skal undersøke laksens behov for fett, protein, vitaminer eller mineraler, vil være mer relevante enn forskning på funksjonelle fôringredienser. Utlysningen koordineres med planlagte tiltak i Fiskeri- og Havbruksnæringsforskningens (FHF) finansiering.

Verdikjede slam fra lukkede og semi-lukkede anleggstyper

Produksjon av større settefisk og annen landbasert produksjon vil resultere i økt slamproduksjon som gir utfordringer for avhending og bruk. Utviklingen av lukkede og semi-lukkede produksjonskonsepter åpner for lettere å kunne samle og utnytte avfall og sidestrømmer fra produksjonen og bidra til næringens bærekraft. Slammet må skilles fra oppdrettsmiljøet, samles, oppbevares, forbehandles og transporteres. Alle leddene i denne verdi- og logistikk-kjeden krever utvikling av tekniske løsninger tilpasset bruken av slammet. Dette gjelder både fôrteknologi, utføringsteknologi, slamoppsamlingssteknologi og teknologi for oppkonsentrering og forprosessering. Utviklingen av en optimal verdikjede for anvendelse av slam fra fiskeproduksjonen har både teknologiske og regulatoriske begrensninger. De sistnevnte er som regel knyttet til komponenter i slammet som kan begrense anvendelsen av det.

Midlene skal gå til prosjekter som skal se på teknologiske løsninger for å kunne utnytte slam fra fiskeproduksjon. Prosjektene kan være transfaglige med involvering av brukere og myndigheter, i tillegg til teknologiutviklingen.

Relevans

Når vi fastsetter karakteren for søknadens relevans, vurderer vi hvor godt søknaden treffer ett eller flere av de prioriterte områdene ovenfor. Det må komme tydelig fram hvilket/hvilke av områdene søknaden retter seg mot.

I tillegg vil vi i vurderingen vektlegge

- relevant internasjonalt samarbeid
- rekrutteringsstillinger (ph.d. eller postdoktor)

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Prosjekter kan søke om maksimalt 12 millioner kroner i støtte fra

Kontaktpersoner

Kjell Emil Naas	ken@forskningsradet.no	+4790165701
Inger Oline Røsvik	ior@forskningsradet.no	+4790053460
Anders Karlsson-Drangsholt	tanka@forskningsradet.no	+4793221313
Lars Hagbarth Andresen	lhan@forskningsradet.no	+4791747117
Elin Vikane	eli@forskningsradet.no	+4794525370

Relevante planer

- > Porteføljeplan for Hav
- > Vedlegg om havbruksforskning

Andre relevante utlysninger med samme tema

- > Forskerprosjekt for fornyelse
- > Forskerprosjekt for unge talenter

27 millioner til marin forskning [Del](#)

Samlet lyser vi ut 85 millioner til dette temaet, fordelt på tre prioriterte områder og tre utlysninger. Søknader innenfor hvert prioritert område vil konkurrere på tvers av utlysningene. Dere velger utlysning basert på om det er behov for eller nyttig å ha med samarbeidspartnere utenfor akademien.

Forskningsområder	Utllysning			Antall prosjekter forventet innvilget
	Forskerprosjekt for fornyelse	Forskerprosjekt for unge talenter	Samarbeidsprosjekt	
Marine økosystemer	X	X	X	4-6
Forurensning og annen økosystempåvirkning	X		X	1-2
Forvaltning og samfunnspektiver	X		X	1-2

Marine økosystemer – tematisk åpen utlysning

Forskningsområdet *Marine økosystemer* er rettet mot å øke forståelsen av økosystemenes struktur, funksjon, variasjon og endring for å kunne forvalte norske kyst- og havområder på en langsiktig og bærekraftig måte.

Forskningsområdet er nærmere beskrevet i programplanen for MARINFORSK.

Forurensning og annen økosystempåvirkning- Mineralutvinning på havbunnen og på land

Mineralutvinning på havbunnen og på land innebærer arealbeslag og deponering av avgangsmasse og kjemikalier til det marine miljø. Det er behov for kunnskap om spredning av avgangsmasse og tilhørende

kjemikalier, og effekter av disse på marine økosystemer i sin helhet, samt effekter på enkeltarter, populasjoner og samfunn.

For å være relevant må prosjektet være knyttet til minst ett av følgende punkter:

- utvikling av empiriske data og gode modeller for å beregne kjemiske, fysiske og biologiske prosesser i og rundt sjødeponi fra gruveindustri på land og effekter av disse prosessene på det marine miljø. Vi ønsker fokus på både drifts- og restitusjonsfasen av utvinningen.
- økt kunnskap om hvordan mineralutvinning på havbunnen og eventuelt tilhørende avgangsdeponi, både kystnært og til havs kan påvirke det marine økosystemet.

Forvaltning og samfunnsperspektiver - Kunnskapsbasert forvaltning av marine ressurser, økosystemer og økosystemtjenester

Ønsket om bærekraftig forvaltning av marine økosystemer krever en kunnskaps- og økosystembasert forvaltning med helhetlig tilnærming. Innenfor dette området ønsker vi økt kunnskap om hvilke faktorer som sikrer eller hindrer slik forvaltning av marine økosystemer og marine økosystemtjenester. Dette vil kunne omfatte studier av politikk, økonomi, lovverk – nasjonalt og internasjonalt, strategier, virkemidler, avtaler, barrierer og muligheter, holdninger og handlinger, kjønnsperspektiver og samfunnets evne til å utforme og gjennomføre endringer. utfordringene er gjennomgående flerfaglige eller tverrfaglige, og de krever kunnskap fra både natur- og samfunnsvitenskap, og fra humaniora.

Søknader knyttet til forskningsbehov innenfor følgende tematikk er relevante:

1. Marine økosystemtjenester
2. Hav- og kystarealforvaltning
3. utfordringer for forvaltningen i lys av klima- og andre miljøendringer

Forskningsbehovene er nærmere beskrevet i programplanen for MARINFORSK.

Relevans

Det skal fremgå tydelig hvilke(t) av de tre forskningsområdene over, søknaden retter seg mot.

Når vi fastsetter relevanskarakter vil vi også vektlegge

- relevant internasjonalt samarbeid
- rekrutteringsstillinger (ph.d. eller postdoktor)

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Kontaktpersoner

Christian Wexels Riser	cwr@forskningsradet.no	+4794535385
Inger Austrem	ina@forskningsradet.no	+4747076646
Marius Omland	mo@forskningsradet.no	+4793817508

Marit Heller mhe@forskningsradet.no +4799511616
Lars Hagbarth Andresen lhan@forskningsradet.no +4791747117

Relevante planer

- > Porteføljeplan for Hav
- > Vedlegg om marin forskning

Andre relevante utlysninger med samme tema

- > Forskerprosjekt for fornyelse
- > Forskerprosjekt for unge talenter

10 millioner til forskning på sjømatmarked etter korona ✓

↩ Del

Samlet lyser vi ut 20 millioner til dette temaet, fordelt på [to utlysninger](#). Dere velger utlysning basert på om det er behov for eller nyttig å ha med samarbeidspartnere utenfor akademia.

Som eksportnæring er norsk sjømat utsatt for endringer i det internasjonale markedet. COVID19-pandemien gir usikkerhet i verdenshandelen på grunn av endringer i forbrukeradferd og transportmønstre, betydning av nærmarked, ønske om å beskytte sine egne (proteksjonisme) osv.

Pandemien gir samtidig en unik mulighet til å studere hvordan en slik hendelse påvirker norsk sjømatsektor.

Midlene skal gå til forskning for å kunne identifisere, forstå og håndtere årsaker og ringvirkninger knyttet til denne og tilsvarende hendelser på kort og lang sikt, og for å forstå hvilke muligheter og utfordringer for omstilling og innovasjon som oppstår. Forskningen kan omfatte både nasjonale og internasjonale markeder og ulike typer sjømatprodukter. Vi ønsker gjerne prosjekter som har form av komparative studier på ulike produkter fra fiskeri og havbruk som kan bidra til å sikre en økonomisk bærekraftig sjømatnæring.

Vi vil vektlegge søknader som inkluderer:

- relevant internasjonalt samarbeid
- rekrutteringsstillinger (ph.d. eller postdoktor)

Punktene ovenfor vil inngå i vurderingen av søknadens relevans sammen med vurderingen av hvor godt søknaden treffer forskningsområdet.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan

dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Anbefalt prosjektramme er 4-10 millioner kroner i støtte fra Forskningsrådet.

Kontaktpersoner

Kjell Emil Naas	ken@forskningsradet.no	+4790165701
Christian Wexels Riser	cwr@forskningsradet.no	+4794535385
Inger Oline Røsvik	ior@forskningsradet.no	+4790053460
Marit Heller	mhe@forskningsradet.no	+4799511616
Elin Vikane	eli@forskningsradet.no	+4794525370

Relevante planer

> [Porteføljeplan for Hav](#)

Andre relevante utlysninger med samme tema

> [Forskerprosjekt for fornyelse](#)

Helse

E-helse, Effektive, forebyggende folkehelseiltak

105 millioner til forskning om e-helse i forebygging, behandling, tjenestelevering og samhandling

< Del

Midlene skal gå til forskning på implementering og konsekvenser av e-helse for tjenesteleveranser, behandlingstilbud og folkehelseiltak. Forskningen skal ta utgangspunkt i innbyggernes behov og bidra til enhetlige, likeverdige og bærekraftige helse-, omsorgs- og velferdstilbud.

E-helse blir her definert som bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) for å bedre effektivitet, kvalitet og sikkerhet i helse- og omsorgssektoren, og inkluderer løsninger knyttet opp mot velferdssektoren. Digitale tjenester skal gjøre kontakten mellom brukere og helsepersonell enklere og bidra til at befolkningen opplever tjenestene som samstemte og tilgjengelige.

Relevante prosjekter

Prosjekter som det er aktuelt å finansiere, må falle inn under minst ett av disse tre områdene:

1. kvalitet, kompetanse og effektivitet i helse-, omsorgs- og velferdstjenestene
2. helsefremmende og forebyggende folkehelseiltak
3. diagnostikk, behandling og rehabilitering av sykdommer

Når vi fastsetter karakteren for søknadens relevans, vil vi også vektlegge søknader som

- er tverrfaglige og inkluderer humaniora og samfunnsvitenskap
- inkluderer samfunns- og helseøkonomiske perspektiver
- inkluderer nordisk og/eller annet internasjonalt forskningssamarbeid
- inkluderer samarbeidspartnere utenfor forskningsorganisasjoner som i størst mulig grad finansierer sin egen deltagelse

I porteføljevurderingen vil vi ta hensyn til at om lag halvparten av budsjettmidlene skal gå til forskningsområde 1.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltakelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende næringslivsforetak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).
- I tillegg til formelle samarbeidspartnere omtalt i punktene over (oftest kommune, annen offentlig aktør, bedrift) skal prosjektet involvere sluttbrukere av forskningen. Søknaden skal beskrive hvordan både formelle samarbeidspartnere og representanter for sluttbrukere (oftest innbyggere, pårørende, pasienter, frivillige organisasjoner) er involvert i planlegging og gjennomføring av prosjektet og i utnyttelse av resultatene.

Anbefalt søkt beløp fra Forskningsrådet er 8-16 millioner kroner.

Kontaktpersoner

Hilde Dorthea Grindvik Nielsen	hgn@forskningsradet.no	+4740922260
Kristin Andersen	kran@forskningsradet.no	+4790581647

Relevante planer

- > Porteføljeplan for Helse

60 millioner til forskning om effektive forebyggende folkehelse tiltak ✓

↩ Del

Midlene skal gå til forskning om helsefremmende og forebyggende tiltak på nasjonalt og/eller kommunalt nivå, med mål om bedre folkehelse, økt livskvalitet og redusert sosial ulikhet i helse og sykdomsrisiko. Forskningen omfatter utvikling, implementering og/eller evaluering av tiltak, samt naturlige eksperimenter. Det overordnede målet for prosjektene skal være å styrke kunnskapen om tiltak som bidrar til at innbyggerne lever sunne liv i helsefremmende omgivelser.

Relevante prosjekter

Vi ønsker at prosjektene gir ny kunnskap om tiltak som

- fremmer folkehelsen og reduserer risikoen for sykdom som forårsaker stor sykdomsbyrde
- bidrar til å belyse og motvirke negative helsekonsekvenser av sosial ulikhet
- forebygger et mer alvorlig sykdomsforløp og reduserer sannsynligheten for at nye lidelser oppstår
- er rettet mot barn og ungdom og som fremmer god fysisk og psykisk helse og legger grunnlaget for god helse senere i livet
- er rettet mot de eldste aldergruppene for å bidra til å opprettholde god helse og funksjonsdyktighet i høy alder
- bidrar til et kunnskapsløft på kommunalt nivå og til forskningsbasert politikkutforming for godt folkehelsearbeid i kommunene

Helse påvirkes av mange forhold utenfor helsesektoren. Som grunnlag for tiltak trenger vi derfor kunnskap om hvordan helse påvirkes av sosiale, kulturelle og miljømessige faktorer under oppvekst, skolegang, utdanning, i arbeidslivet og på fritiden.

Når vi fastsetter karakteren for søknadens relevans, vil vi også vektlegge søknader som:

- er tverrfaglige og inkluderer humaniora og samfunnsvitenskap
- har samarbeid med andre samfunnssektorer som f. eks. oppvekst, utdanning, bomiljø, idrett, kultur, arbeidsliv, frivillighet og primærnæringer
- inkluderer nordisk og/eller annet internasjonalt forskningssamarbeid
- bruker eksisterende helsedata og personopplysninger der det er relevant
- har samarbeidspartnere utenom forskningsorganisasjoner som i størst mulig grad finansierer egen deltakelse

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerne samlete innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerne kostnader knyttet til prosjektdeltakelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende næringslivsforetak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).
- I tillegg til formelle samarbeidspartnere omtalt i punktene over (oftest kommune, annen offentlig aktør og/eller bedrift) skal prosjektet involvere sluttbrukere av forskningen. Søknaden skal beskrive hvordan både formelle samarbeidspartnere og representanter for sluttbrukerne (oftest innbyggere, pårørende, pasienter og/eller frivillige organisasjoner) er involvert i planleggingen og gjennomføringen av prosjektet og i utnyttelsen av resultatene.

Anbefalt søkt beløp fra Forskningsrådet er 8-16 millioner kroner.

Kontaktpersoner

Torbjerg Øyslebø	toe@forskningsradet.no	+4795279820
Alexandra Bjørk-Skaflestad	alb@forskningsradet.no	+4748144767

Relevante planer

Landbasert mat, miljø og bioressurser

Jordbruk og matindustri (FFL/JA)

110 millioner til forskning på jordbruk og matindustri (FFL/JA) ✓

↩ Del

Midlene skal gå til prosjekter som bidrar til økt verdiskaping, lønnsomhet og bærekraft i hele landbrukets verdikjede. I tråd med FNs bærekraftsmål omfatter bærekraftig matproduksjon både økonomiske og sosiale forhold, miljø- og klimahensyn.

Forskningen skal bidra til å nå de landbrukspolitiske målene, og søknadene bør knyttes opp mot ett eller flere av de fire overordnede målene i landbrukspolitikken, jf. Meld. St. 11 (2016–2017) og Prop 1 S (2020–2021). Søknadene må vise til eksisterende utfordringer, problemstillinger og kunnskapshull og til hvordan prosjektet konkret vil svare på dette, samt medvirke til at målene kan nås.

Tidligste oppstart for prosjekter finansiert av FFL/JA er 1. januar 2022. Søknader under dette tema må inkludere et vedlegg på maks én side som inneholder prosjektets tittel, mål og sammendrag på norsk.

Vedrørende oppstartdato:

Det er ikke samsvar mellom dato for oppstart i den generelle teksten, og i teksten under temaet jordbruk og matindustri.

Det er noen tekniske begrensninger i søknadsskjemaet, som medfører at systemet ikke aksepterer at 01.01.2022 legges inn som oppstartsdato. Gjør følgende:

- Legg inn 01.12.2021 som oppstartsdato. I alle budsjettabeller vil dermed 2021 ligge som første prosjektår.
- Legg inn 0 i alle budsjett-tabeller for 2021.

Matsikkerhet og beredskap

Hovedmålene er å sikre forbrukerne trygg mat og styrke matvareberedskapen. Problemstillinger rundt dette har fått ny aktualitet i forbindelse med Covid-19-pandemien som har preget dette året.

Gjennom satsing på forskning og utdanning, avl og foredling skal utnyttelsen av de biologiske ressursene økes. God dyre- og plantehelse, god dyrevelferd og høy kvalitet i videreforedlingen er grunnlaget for nok og trygg mat og drikke.

Følgende områder er særlig relevante:

- norsk landbruks forsyningsevne i krisesituasjoner
- økt produksjon og utnyttelse av norske fôrressurser
- forhold som påvirker matjordas produksjonsevne (jordhelse)
- antiresistensstrategier mot planteskadegjørere i jord- og hagebruk og mot sykdomsfremmende organismer i husdyrholdet
- bærekraftige materialer og emballeringsteknologi for riktig holdbarhet

og redusert matsvinn

- overføring av helseskadelige forbindelser til mat- og fôrvekster gjennom jord, luft og vann
- risiko for norsk plante- og dyrehelse knyttet til internasjonal handel

Landbruk i hele landet

Landbruk i hele landet kan oppnås ved å legge til rette for et mangfoldig landbruk med en variert bruksstruktur og geografisk produksjonsdeling som gir muligheter for arbeidsplasser og bosetting. Tiltak for økt bruk av jord- og beiteressursene og tiltak som sørger for rekruttering både til jordbruket og til mat- og drikkeindustrien i hele landet, kan bidra til dette.

Disse områdene er særlig relevante:

- økt beitebruk i utmarka
- kunnskap som kan bidra til å styrke utdanningstilbudet og øke rekrutteringa til landbruket og matindustrien
- bærekraft i norsk landbruk og matproduksjon knyttet til arbeidskraft/menneskelige ressurser
- kunnskap om muligheten for å nå de landbrukspolitiske målene gjennom effektiv innretning av markedsordningene og landbrukspolitiske virkemidler rettet mot landbrukets verdikjede, herunder både produksjon, marked, miljø og klima

Økt verdiskaping

Landbrukspolitikken skal legge til rette for lønnsomme og bærekraftige verdikjeder i landbruk og matindustri, inkludert bondens inntektsmuligheter og evne til å investere i gården, og bidra til en effektiv og lønnsom utnyttning av gårdens samlede ressurser. Markedsbaserte produksjonsmuligheter må utnyttes, og verdikjeden for mat må være kostnadseffektiv og konkurransedyktig. Norge må videreutvikles som matnasjon.

Disse områdene er særlig relevante:

- utvikling av kunnskap og metoder for økt utnyttelse av restråstoffer i verdikjeden for mat og drikke til utvikling av nye og lønnsomme produkter.
- kartlegging av muligheter for økt norsk matproduksjon og konkurransedyktighet for de landbruksbaserte mat- og drikkenæringene i et marked i endring.
- kartlegging av innovasjonspotensialet i og på tvers av verdikjeder
- utvikling av ny teknologi og nye metoder som bidrar til effektivisering i alle ledd i verdikjeden, for eksempel automatisering, robotisering, informasjonsteknologi og sensorteknologi
- videreutvikling av metoder og samarbeidsløsninger for innsamling, analyse og bruk av store datamengder
- økt kunnskap om forbrukertrender, kosthold, helse og ernæring

Bærekraftig landbruk med reduserte klimagassutslipp

Et bærekraftig landbruk innebærer bærekraftig bruk og vern av landbrukets areal- og ressursgrunnlag. Kulturlandskapet og naturmangfoldet må ivaretas, og forurensingen og klimagassutslippet fra landbruket må reduseres. CO₂-opptaket må økes, og gode klimatilpasninger må gjennomføres.

Disse områdene er særlig relevante:

- ny kunnskap og metoder som bidrar til reduserte klimagassutslipp og økt karbonbinding i landbrukets verdikjeder fra primærleddet til forbrukeren
- framskaffelse av ny kunnskap om klimatilpasset produksjon og tilpasningsstrategier

- framskaffelse av kunnskapsgrunnlag om ulike produksjoners klimapåvirkning
- kartlegging av og løsninger på miljøutfordringer som følge av jordbrukets påvirkning på økosystem, vannmiljø og naturmangfold
- økologisk produksjon

Vi vil vektlegge søknader som inkluderer

- forskning tilpasset norske forhold
- tverrfaglig samarbeid
- økonomiske og samfunnmessige perspektiver der dette er aktuelt
- forskning med resultater som raskt kommer til nytte i næringen
- konkrete og brukerrettede formidlingstiltak
- betydelig involvering av aktører fra landbruks- og matnæringen for å sikre nærings- og samfunnmessig relevans
- samarbeid mellom aktører fra havbruksnæringen og landbruket, der det er aktuelt, vil kunne telle positivt såfremt næringsaktører fra den jordbruksbaserte verdikjeden fortsatt er betydelig involvert i prosjektet.

Prosjektene finansieres av næringen selv ved innbetaling av forskningsavgift på landbruksprodukter og overføringer over jordbruksavtalen.

Porteføljevurderingen vil vektlegge næringens kunnskapsbehov, balansen mellom de fire angitte målområdene, pågående forskning og bransjefordeling.

Det vil bli lagt vekt på å få en balansert prosjektportefølje som besvarer bredden i de temaene som her lyses ut.

Punktene ovenfor vil inngå i vurderingen av søknadens relevans.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samlet medvirkning fra samarbeidspartnerne fra næringslivet (bedrifter, næringsorganisasjoner m.m.) skal utgjøre minimum 20 prosent av totalkostnadene i prosjektet.
- Medvirkning fra offentlige aktører vil ikke inngå i kravet om 20 prosent medvirkning, men vil kunne telle positivt der det er relevant.
- Samarbeidspartnerne som ikke er forskningsorganisasjoner må finansiere sine egne kostnader i prosjektet.
- Unntaksvis kan kravet til medvirkning fra næringslivet modereres. Dette gjelder prosjekter som ivaretar viktige kollektive kunnskapsbehov for hele næringen, særlig innenfor miljø, klima og dyrevelferd, hvor deltakelse ikke kan forventes fra enkeltaktører. Brukerforankring og – medvirkning må fortsatt være god i prosjektet, og årsaken til at 20 prosent-kravet ikke er innfridd må beskrives godt.

Kontaktpersoner

Siri Anzjøn	sia@forskningsradet.no	+4747400171
Heidi Engeset	heidi.engeset@landbruksdirektoratet.no	+4778606148

Relevante lenker

> [Informasjon på hjemmesiden til FFL/JA](#)

Muliggjørende teknologier

Bioteknologi

120 millioner til nyskapende bioteknologi

 Del

Midlene skal gå til store transdisiplinære samarbeidsprosjekter som utvikler nye former for samspill hvor brukere og øvrige interessenter, sammen med universiteter og institutter, utvikler og anvender bioteknologisk kunnskap og metodikk. Bioteknologi omfatter et bredt sett av teknologier som kan bidra med løsninger på samfunnsutfordringer innenfor sektorene helse, landbruk, marin og industri.

Bioteknologi bidrar i samspill med andre fag og teknologier til nye og innovative helsetjenester innenfor diagnostikk og legemiddelutvikling, og står sentralt i utviklingen av persontilpasset medisin. Bioteknologi er viktig for utviklingen av en konkurransedyktig helsenæring.

Bioteknologi er også en sentral teknologi i den fremvoksende bioøkonomien, som omfatter bærekraftig produksjon og bearbeiding av biomasse til ulike produkter. Dette omfatter bl.a. enzymteknologi og fermenteringsteknologier.

Vi ønsker at ett av prosjektene som finansieres, skal være etablering av en nasjonal node i Earth Biogenome Project (EBP). EBP er et globalt initiativ for å sekvensere all eukaryot biodiversitet. Søknader om å etablere en nasjonal node i EBP skal beskrive implementeringen av aktiviteter som omtales i strategidokumentet "Establishing a national initiative for Earth BioGenome Norway (EBP-Nor)" og være koordinert av [Senter for digitalt liv Norge \(DLN\)](#).

Relevante prosjekter

Prosjekter som er aktuelle å finansiere innenfor dette temaet, må oppfylle disse kriteriene:

- utvikler bioteknologisk kompetanse og metodikk som er avgjørende for å nå prosjektets målsetninger
- svarer på utfordringer innenfor sektorene helse, landbruk, marin eller industri
- tilstreber ansvarlig forskning og innovasjon (RRI). Tiltak for hvordan det gjøres, skal omtales i prosjektbeskrivelsen (se RRI-rammeverket).

Prosjekter som mottar støtte, og som er relevante for DLN, oppfordres til å knytte seg til senteret.

Områdene er utdypet i porteføljeplanen for Muliggjørende teknologier.

Vi lyser ut midler til prosjekter i størrelsesorden 15-30 millioner kroner.

Målet er å etablere en balansert portefølje av prosjekter som svarer på problemstillinger innenfor helse og de øvrige oppgitte temaområdene. Hvis prosjekter oppnår lik hovedkarakter, vil vi prioritere søknad om å etablere norsk node i "Earth Biogenome Project".

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle

andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.

- Samarbeidspartneres kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Kontaktpersoner

Inderjit Singh Marjara	ism@forskningsradet.no	+4798823814
Jacob Edward Wang	jew@forskningsradet.no	+4793282102

Relevante planer

- Porteføljeplan for Muliggjørende teknologier
- RRI-rammeverk
- Establishing a national initiative for Earth Biogenome Project (EBP-nor)

Utdanning og kompetanse

Barnehage- og grunnskolelærerutdanningene

72 millioner til forskning ved barnehage- og grunnskolelærerutdanningene

◀ Del

Midlene skal gå til prosjekter som styrker forskningen ved barnehage- og grunnskolelærerutdanningene. Kun universiteter og høyskoler som utdanner barnehagelærere og grunnskolelærere (GLU 1-10) kan søke. Du kan søke om inntil 12 millioner kroner.

Relevante prosjekter

Vi finansierer forskning som styrker strategisk viktige forskningsområder for barnehage- og grunnskolelærerutdanningene og møte faktiske og framtidige kompetansebehov. Et viktig mål er å styrke forskningen og samspillet mellom lærerutdanningene, forskningsmiljøene og praksisfeltet.

For prosjekter fra **barnehagelærerutdanningene** er alle de fire temaområdene i porteføljeplanen relevante og prosjektene må falle innenfor minst et av temaområdene. Temaområdene kan også ses i sammenheng. Temaområdene er:

- A: læringsprosesser, vurderingsformer og læringsutbytte
- B: praksis, profesjonsutøvelse og kompetanseutvikling
- C: styring, ledelse, organisering og resultatoppnåelse
- D: utdanning, samfunn og arbeidsliv

For prosjekter fra **grunnskolelærerutdanningene** ønsker vi prosjekter om undervisning og læring i alle skolefag og etterspør forskning innenfor fagdidaktikk. Prosjektene kan også være fagoverskridende og belyse problemstillinger på tvers av skolefag og mellom skolefag.

Prosjekter som er aktuelle å finansiere for grunnskolelærerutdanningene må falle inn under minst ett av disse områdene:

- A: Læringsprosesser, vurderingsformer og læringsutbytte
- B: Praksis, profesjonsutøvelse og kompetanseutvikling

Prosjekter innenfor temaområde B i porteføljeplanen må ses i sammenheng med porteføljeplanens temaområde A.

Temaområdene er nærmere beskrevet i porteføljeplanen til Utdanning og kompetanse i kap. 2.2.

Prosjekter med samarbeid mellom barnehage- og grunnskolelærerutdanning og prosjekter som har relevante problemstillinger på tvers er også aktuelle, for eksempel overgangen mellom barnehage og skole.

Når vi fastsetter karakter for søknadens relevans vil vi også vektlegge at den inkluderer

- samarbeid med minst to relevante partnere hvorav en må være en norsk barnehageeier/grunnskoleeier
- samarbeid med andre relevante forskningsmiljøer, nasjonalt og internasjonalt
- barnehagelærerstudenter/grunnskolelærerstudenter
- rekrutteringsstillinger
- prosjekter med intensjon om samarbeid med relevante doktorgradsstipendiater med midler fra [Offentlig sektor ph.d.-ordningen](#)

Alle samarbeidspartnere skal bidra aktivt i planlegging, oppfølging og spredning av resultater fra prosjektet og sikre at ny kunnskap tas i bruk.

I prioriteringen av søknadene vil vi etterstrebe en lik fordeling av prosjekter til barnehagelærerutdanningene og grunnskolelærerutdanningene.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøttereguleringen](#).

Kontaktpersoner

Kari Tonhild Aune	kta@forskningsradet.no	+4741555007
Tone Merete Holtan	tmho@forskningsradet.no	+4741476376

Relevante planer

- > [Porteføljeplan for Utdanning og kompetanse](#)

Andre relevante utlysninger med samme tema

- > [Forskerprosjekt for fornyelse](#)

Velferd, kultur og samfunn

Arbeids- og velferdsforskning

61 millioner til arbeids- og velferdsforskning

 Del

Midlene skal gå til arbeids- og velferdsforskning som bidrar til å møte samfunnsutfordringer innenfor følgende områder:

- effekter av forebyggende arbeid, tiltak og helhetlige tjenestetilbud rettet mot sårbare befolkningsgrupper, spesielt barn, unge og familier
- bolig i et velferdsperspektiv
- effekter og tiltak knyttet til å redusere ulikhet og øke inkludering av utsatte grupper på arbeidsmarkedet eller i samfunnet

Områdene er utdypet i HELSEVELS og VAMs vedlegg til porteføljeplan for Velferd, kultur og samfunn.

Vi vil vektlegge søknader som inkluderer

- konkrete planer for internasjonalt samarbeid, for eksempel sampublisering eller mobilitet
- tverr- eller flerfaglighet
- tydelig brukermedvirkning begrunnet i brukernes behov og der brukerne er involvert i prosjektet

Punktene ovenfor vil inngå i vurderingen av søknadens relevans.

Porteføljestyret vil prioritere til 1-2 tjenesterettede prosjekter innenfor arbeids- og velferdstjenesten og/eller barne- og familievernet (se HELSEVELS vedlegg til Velferd, kultur og samfunns porteføljeplan). Søknader som omhandler overganger og samhandling mellom ulike tjenestetilbud kan inkludere relevante helsetjenester, men kan ikke omhandle helsetjenester alene.

Krav til faktisk samarbeid i prosjektene:

- Faktisk samarbeid innebærer et reelt og praktisk samarbeid mellom de involverte forskningsmiljøene og samarbeidspartnerne i prosjektet. Samarbeidspartnerens samlede innsats i form av personal- og eventuelle andre prosjektkostnader skal utgjøre minimum 10 prosent av prosjektets totale kostnader. Denne innsatsen kan ikke erstattes av kontantbidrag fra de samme samarbeidspartnerne.
- Samarbeidspartnerens kostnader knyttet til prosjektdeltagelsen kan dekkes av Forskningsrådets finansiering. For samarbeidende foretak vil graden av finansiering være begrenset av [statsstøtteregelverket](#).

Prosjekter kan søke om 4-12 millioner i støtte fra Forskningsrådet.

Kontaktpersoner

Siri H. Hollekim Haaland	shh@forskningsradet.no	+4747666626
Zhanna Saidenova Skrede	zs@forskningsradet.no	+4797024868

Relevante planer

- > Porteføljeplan for Velferd, kultur og samfunn
- > VAM programplan
- > HELSEVEL programplan

Andre relevante utlysninger med samme tema

- > Forskerprosjekt for fornyelse
- > Forskerprosjekt for unge talenter

Praktiske opplysninger

Krav til utforming

Søknaden skal opprettes og sendes inn via Mitt nettsted. Du kan endre og sende inn søknaden flere ganger fram til søknadsfristen. Vi anbefaler at du sender inn søknaden så snart du har fylt ut søknadsskjemaet og lastet opp de obligatoriske vedleggene. Når søknadsfristen går ut, er det den versjonen av søknaden som ble sendt inn sist som blir behandlet.

- Søknaden og alle vedlegg skal skrives på engelsk.
- Obligatoriske vedlegg må være med.
- Prosjektbeskrivelsen skal følge en fast mal som du finner nederst i utlysningen.
- Krav til prosjektleder og prosjektansvarlig forskningsorganisasjon må være oppfylt.
- Krav til samarbeidspartnerne må være oppfylt.
- Prosjektet må starte mellom 01.07.2021 og 01.12.2021. Prosjekter som har fått vedtak om bevilgning, men ikke startet innen dette tidspunktet, vil kunne miste bevilgningen.

Obligatoriske vedlegg

- Prosjektbeskrivelse på maksimalt 11 sider, etter fastlagt mal som du finner nederst i utlysningen.
- CV for prosjektleder og for de mest sentrale personene/arbeidspakkelederne i prosjektet, hver på maksimalt 4 sider, etter fastlagt mal som du finner nederst i utlysningen.
- Intensjonsbrev fra alle registrerte samarbeidspartnerne. Intensjonsbrevet skal inneholde en begrunnelse for hvorfor prosjektet er viktig, og beskrive planlagt bidrag inn i prosjektet.
- Prosjekter som omfatter doktorgradsutdanning, skal inkludere et bekreftelsesbrev fra gradsgivende universitet/institusjon. Dette gjelder ikke dersom prosjektansvarlig selv er gradsgivende universitet/institusjon.

Søknader som ikke oppfyller kravene over, vil bli avvist.

Valgfritt vedlegg

Hvis du ønsker, kan du legge ved forslag på inntil tre fagekspertter som du mener vil egne seg til å vurdere din søknad, basert på faglig kompetanse og habilitet. Forskningsrådet plikter ikke å bruke forslagene, men kan benytte dem ved behov.

Andre vedlegg enn de som er nevnt her som obligatoriske, samt eventuelle nettsider som du lenker til i søknaden, blir ikke tatt med i vurderingen av søknaden.

Vurderingskriterier

Søknaden vil bli behandlet ut fra disse kriteriene:

Forskningskvalitet | KSP

I hvilken grad prosjektet er ambisiøst, nyskapende og flytter forskningsfronten

- Vitenskapelig kreativitet og originalitet.
- I hvilken grad hypoteser og problemstillinger er nyskapende og dristige.
- I hvilken grad prosjektet har potensial for å frembringe ny kunnskap som flytter forskningsfronten, inkludert vesentlig utvikling/fornyelse av teori, metoder, eksperimenter eller empirisk kunnskap.

Kvaliteten på prosjektets FoU-aktiviteter

- Kvaliteten på problemstillingene, hypotesene og prosjektets mål, og i hvilken grad de er klart og tydelig beskrevet.
- I hvilken grad den teoretiske tilnærmingen, forskningsdesignet og metodevalget er troverdig og velegnet, og tverrfaglige innfallsvinkler er tilstrekkelig vurdert.
- I hvilken grad prosjektet tar hensyn til samfunnsansvar, etiske problemstillinger og kjønnsdimensjonen i forskningen på en tilfredsstillende måte.
- I hvilken grad prosjektet forholder seg til brukeres/interessenters kunnskap på en tilfredsstillende måte.

Virknings og effekter | KSP

Potensielle virkninger og effekter av den foreslåtte forskningen

- I hvilken grad prosjektets planlagte resultater kan bidra til å møte viktige vitenskapelige utfordringer, både nå og i fremtiden.
- I hvilken grad prosjektets planlagte resultater kan svare på viktige utfordringer i sektoren(e), både nå og i fremtiden.
- I hvilken grad kompetanseutviklingen og prosjektets planlagte resultater vil gi grunnlag for verdiskaping i norsk næringsliv og/eller offentlig sektor.
- I hvilken grad prosjektets planlagte resultater er relevante for FNs bærekraftsmål eller har potensiale for å bidra til å møte andre viktige samfunnsutfordringer, både nå og i fremtiden.
- I hvilken grad de potensielle virkningene og effektene er tydelig formulert og troverdige.

Kommunikasjon og utnyttelse

- Kvaliteten på, og omfanget av, kommunikasjons- og involveringsaktiviteter rettet mot relevante interessenter/brukere.
- I hvilken grad samarbeidspartnerne er involvert i arbeidet med å ta i bruk prosjektets resultater.

Gjennomføring | KSP

Kvalitet på prosjektleder og prosjektgruppe

- I hvilken grad prosjektleder har relevant kompetanse og erfaring og har vist evne til å utføre forskning av høy kvalitet (sett i forhold til hans/hennes karrierestadium).
- I hvilken grad prosjektdeltakerne utfyller hverandre, og i hvilken grad prosjektgruppen innehar den nødvendige kompetansen for å gjennomføre prosjektet på en effektiv måte.

Kvaliteten på prosjektets organisering og ledelse

- I hvilken grad prosjektets organisering er effektiv, inkludert i hvilken grad ressursene til de forskjellige arbeidspakkene er tilstrekkelig og i samsvar med prosjektets mål og leveranser.
- I hvilken grad oppgavene i prosjektet er fordelt på en måte som sikrer at alle prosjektdeltakere har en tydelig rolle og tilstrekkelig med ressurser til å fylle denne rollen.
- I hvilken grad ledelse og styring i prosjektet er organisert på en egnet måte.
- I hvilken grad samarbeidspartnerne bidrar i styringen og gjennomføringen av prosjektet.

Relevans for utlysningen | KSP

I hvilken grad søknaden treffer temaets føringer og prioriteringer. I tillegg, i hvilken grad søknaden tilfredsstillter utlysningens øvrige krav og kjennetegn.

Behandlingsprosedyre

Når søknadene er mottatt vil Forskningsrådet først gjøre en forvurdering for å sjekke at alle formelle krav er oppfylt. Søknader som ikke tilfredsstillter de formelle kravene, vil bli avvist.

Søknadene fordeles så i paneler sammensatt av habile fageksperter på de aktuelle temaene og fagområdene. For hver enkelt søknad sjekker vi at panelet er habilt og har tilstrekkelig kompetanse på søknadens forskningstema. For enkelte søknader innhenter vi i tillegg eksterne ekspertvurderinger til støtte for panelets omforente vurdering. Ekspertpanelet gjør sine vurderinger av kriteriene *forskningskvalitet, virkninger og effekter og gjennomføring*. Det gis en omforent karakter for hvert av disse kriteriene.

Etter panelbehandlingen gjør Forskningsrådet en vurdering av søknadens relevans. Søknader som får en gjennomsnittskarakter fra ekspertpanelet på 4 eller lavere, vil ikke være aktuelle for finansiering og vil ikke bli relevansvurdert.

Relevansvurderingen og panelets vurderinger inngår i søknadens hovedkarakter. Hovedkarakteren er et beregnet gjennomsnitt av de fire kriteriene uten vektning. Forskningsrådet legger videre en helhetlig porteføljevurdering til grunn for innstillingen som legger grunnlag for vedtakene i porteføljestyrene.

Porteføljevurderingen vil ta hensyn til følgende:

- Karakterene som er gitt i vurderingen av søknadene.
- Hvordan innkomne søknader og pågående prosjekter fordeler seg på temaets prioriterte områder.
- Sammenhengen mellom søknadstilfang og kvaliteten på søknadene innenfor temaets øvrige utlysninger i 2021.
- Eventuelle endringer i departementenes økonomiske eller faglige føringer for bevilgningen.
- Prosjekter med kvinnelig prosjektleder blir prioritert når søknadene ellers vurderes likt.

Porteføljestyrenes møter vil bli avholdt i midten av juni. Utfallet av søknadsbehandlingen kunngjøres i etterkant av disse møtene.

Last ned maler

Template for Project Description - Collaborative and Knowledge-building Project 2021.docx

CV Template Researchers.docx

CV Template.docx

Last ned alle